

INSTYTUT EKONOMIKI ROLNICTWA
i GOSPODARKI ŻYWNOŚCIOWEJ
– PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY

MINISTERSTWO ROLNICTWA
i ROZWOJU WSI

NR
54

RYNEK OWOCÓW I WARZYSW

stan i perspektywy

P Ó Ł R O C Z N I K

CZASOPISMO UKAZUJE SIĘ OD 1992 ROKU

ISSN 1231-2584

**ANALIZY
RYNKOWE**

Redakcja naukowa
Bożena Nosecka

CZERWIEC 2019

RADA PROGRAMOWA ROLNICZYCH ANALIZ EKONOMICZNYCH:

Marian Borek (przewodniczący)
Piotr Szajner (wiceprzewodniczący)
Tadeusz Chrościcki
Barbara Domaszewicz
Stanisław Kowalczyk
Ewa Machowina
Aldona Skarżyńska
Iwona Szczepaniak
Krystyna Świetlik
Maria Zwolińska

KOMITET REDAKCYJNY:

Andrzej Kowalski, Ewa Machowina, Piotr Szajner, Krystyna Świetlik, Maria Zwolińska

REDAKCJA NAUKOWA RYNKU OWOCÓW I WARZYW:

Bożena Nosecka

Czasopismo przygotowano w Zakładzie Badań Rynkowych IERiGŻ-PIB
Świętokrzyska 20, 00-002 Warszawa
Kierownik Zakładu – Piotr Szajner

PROJEKT OKŁADKI: Leszek Ślipki
SKŁAD: Barbara Walkiewicz
DRUK: Dział Wydawnictw IERiGŻ-PIB
NAKŁAD: 450 egz. Ark. wyd. 5,98

Przy publikowaniu fragmentów analizy oraz informacji i danych liczbowych prosimy o podanie źródła.

Spis treści

Reasumpcja	3
Summary	4
I. Uwarunkowania makroekonomiczne	6
<i>mgr Tadeusz Chrościcki</i>	
II. Owoce	7
1. Rynek w UE	7
<i>dr hab. Bożena Nosecka, prof. IERiGŻ-PIB, mgr inż. Łukasz Zaremba, IERiGŻ-PIB</i>	
2. Rynek w Polsce	10
2.1. Produkcja	10
<i>mgr inż. Paweł Kraciński, IERiGŻ-PIB</i>	
2.2. Przetwórstwo	12
<i>dr hab. Bożena Nosecka, prof. IERiGŻ-PIB, dr Iwona Szczepaniak, IERiGŻ-PIB</i>	
2.3. Handel zagraniczny	17
<i>dr hab. Bożena Nosecka, prof. IERiGŻ-PIB</i>	
2.4. Ceny detaliczne i spożycie	25
<i>mgr inż. Irena Strojewska, IERiGŻ-PIB</i>	
III. Warzywa	28
1. Rynek w UE	28
<i>dr hab. Bożena Nosecka, prof. IERiGŻ-PIB, mgr inż. Łukasz Zaremba, IERiGŻ-PIB</i>	
2. Rynek w Polsce	30
2.1. Produkcja	30
<i>mgr inż. Tomasz Smoleński, IERiGŻ-PIB</i>	
2.2. Przetwórstwo	33
<i>dr hab. Bożena Nosecka, prof. IERiGŻ-PIB</i>	
2.3. Handel zagraniczny	34
<i>mgr Anna Bugała, IERiGŻ-PIB</i>	
2.4. Ceny detaliczne i spożycie	40
<i>mgr inż. Irena Strojewska, IERiGŻ-PIB</i>	
Aneks	44

W 2018 r. według danych GUS produkcja owoców w Polsce była większa niż w roku poprzednim o 61% i osiągnęła rekordowy poziom ok. 5,1 mln ton. Rekordowe były zbiory niemal wszystkich owoców z drzew, w tym jabłek, dominujących w produkcji owoców w Polsce. Zbiory warzyw gruntowych zmniejszyły się o 10,4% do 4,11 mln ton, a warzywa spod oston wzrosły o 3,6% do 1,16 mln ton. W 2018 r. zbiory owoców wzrosły w większości krajów UE, a produkcja warzyw obniżyła się niemal we wszystkich krajach Wspólnoty. Największy był spadek produkcji cebuli.

W wyniku rekordowych zbiorów produkcja przetworów owocowych w sezonie 2018/19 zwiększyła się w relacji do sezonu poprzedniego o 45% i osiągnęła nienotowany dotychczas poziom 1,3 mln ton. Decydujący był wzrost o ok. 170% do 465 tys. ton produkcji zagęszczonego soku jabłkowego. Produkcja soków wytwarzanych z owoców jagodowych i wiśni zwiększyła się o 70% do 55 tys. ton, a owoców mrożonych o 16% do ponad 450 tys. ton. Wzrosła również produkcja pozostałych przetworów owocowych, tj. dżemów, przecierów, konserw, suszy i owoców pasteryzowanych. Produkcja przetworów warzywnych zmniejszyła się z 1,36 do 1,3 mln ton, w tym warzyw mrożonych z 740 do 690 tys. ton. Zwiększyła się jedynie produkcja keczupu, a nie zmieniła się produkcja koncentratu pomidorowego. Łączna produkcja soków pitnych, nektarów oraz napojów owocowych i owocowo-warzywnych wzrosła z 1,85 do 1,95 mln ton. Największy był wzrost produkcji soków jabłkowych, głównie soków NFC (Not From Concentrate).

W sezonie 2018/19 łączne wpływy z eksportu owoców i ich przetworów zmniejszyły się w porównaniu z sezonem poprzednim o 0,5% do 1915 mln euro, mimo wzrostu o 28% (do 1,23 mln ton) wolumenu eksportu owoców świeżych i o 25% (do 1,18 mln ton) eksportu przetworów owocowych. Wynikało to ze spadku cen eksportowych niemal

wszystkich owoców i ich przetworów. Najbardziej obniżyły się ceny jabłek, wiśni, śliwek oraz przetworów z tych owoców. Przeciętne ceny eksportowe owoców świeżych spadły o 24%, a przetworów owocowych o 20% do odpowiednio 0,47 i 1,14 euro/kg. Wzrost cen większości produktów spowodował natomiast zwiększenie o 12% do 912 mln euro wartości eksportu warzyw i ich przetworów. Wolumen eksportu przetworów warzywnych zmniejszył się z 725 do 710 tys. ton, a warzywa świeżych wzrósł z 470 do 475 tys. ton. Decydujące było zwiększenie, z powodu dużego popytu na rynku światowym eksportu cebuli. W sezonie 2018/19 utrzymała się tendencja wzrostowa wartości eksportu pieczarek i ich przetworów. Wpływ z eksportu tych produktów zwiększył się w porównaniu z sezonem poprzednim o 6% do rekordowego poziomu 484 mln euro. Łączna wartość eksportu owoców i warzyw oraz ich przetworów zwiększyła się z 2,74 do 2,83 mld euro, a łącznie z pieczarkami i ich przetworami z 3,20 do 3,31 mld euro. Stanowiło to odpowiednio 11,1% i 10,9% wartości eksportu produktów sektora rolno-spożywczego.

W sezonie 2018/19 import owoców południowych szacowany jest na 1,56 mln ton, wobec 1,59 mln ton w sezonie poprzednim. Decydujący był spadek importu brzoskwiń, nektaryn oraz moreli. Przywóz owoców cytrusowych, dominujących w przywozie owoców, pozostał na poziomie ok. 500 tys. ton, a wzrosły zakupy większości pozostałych owoców południowych, w tym bananów. Przywóz owoców strefy umiarkowanej zmniejszył się ze 150 do 85 tys. ton. Z 494 do 450 tys. ton spadł import przetworów owocowych. Znacznie mniejszy był przywóz zagęszczonego soku jabłkowego, a także przetworów z brzoskwiń i ananasów. Udział owoców strefy umiarkowanej i ich przetworów w łącznej wartości importu owoców i ich przetworów zmniejszył się z 18 do 15%. W wyniku spadku produkcji krajowej import warzyw świeżych wzrósł o 11% do

650 tys. ton, a przetworów warzywnych o 6% do 303 tys. ton. Łączna wartość importu owoców, warzyw i ich przetworów zmniejszyła się z 3,25 do 3,17 mld euro, a ujemne saldo handlu tymi produktami spadło z 509 do 344 mln euro. Po uwzględnieniu pieczarek i ich przetworów dodatnie saldo handlu wyniosło 132 mln euro, wobec ujemnego w wysokości 60 mln euro w sezonie 2017/18.

Ceny skupu niemal wszystkich owoców ze zbiorów 2018 r. były znacznie niższe niż ze zbiorów roku poprzedniego. W największym stopniu spadły ceny skupu wiśni, śliwek i agrestu. W sezonie 2018/19 ceny skupu jabłek deserowych zmniejszyły się w porównaniu z sezonem poprzednim o 58,5%, a jabłek wykorzystywanych w produkcji zagęszczonego soku jabłkowego o 61%. W ostatnich dziesięciu latach nie notowano tak niskiego poziomu cen skupu jabłek deserowych, śliwek, agrestu i kierowanej do przetwórstwa aronii. Ceny skupu gruszek, czereśni, śliwek węgierskich oraz kierowanych do przetwórstwa malin i wiśni niższe były tylko w 2009 r. Ceny jabłek przemysłowych niższe były w sezonach: 2009/10, 2014/15 i 2016/17. Wzrosły natomiast ceny skupu niemal wszystkich gatunków warzyw gruntowych, a najbardziej: cebuli, kapusty, pietruszki i marchwi. W 2018 r. obniżyły się ceny uprawianych pod ostonami pomidorów i ogórków.

Szacuje się, że przeciętne ceny detaliczne owoców i ich przetworów zmniejszyły się w porównaniu z sezonem poprzednim o ok. 11%, a najbardziej spadły ceny jabłek. W takiej samej skali (o 11%) wzrosły natomiast ceny produktów warzywnictwa. Konsumpcja owoców i ich przetworów oceniana jest w sezonie 2018/19 na 44,6 kg/osobę, wobec 43,7 kg/osobę w sezonie poprzednim. Spożycie warzyw i ich przetworów zmniejszyło się z 58,3 do 56,4 kg/osobę.

W sezonie 2018/19 udział spożycia bezpośredniego w rozdysponowaniu podaży owoców szacowany jest na 22%,

wobec 33% w sezonie poprzednim. Udział eksportu w rozdysponowaniu podaży owoców spadł z 19 do 16%, a przetwórstwa wzrósł z 48 do 62%. W podaży warzyw udział spożycia, eksportu i przetwórstwa pozostał na poziomie odpowiednio: 43, 11 i 46%

W 2019 r. zbiory owoców będą mniejsze od rekordowo wysokich w roku poprzednim. Spadek zbiorów wynikał będzie z niekorzystnych warunków pogodowych w dotychczasowym okresie wegetacji (do połowy czerwca) oraz „nadmiernego wysilenia” drzew i krzewów w 2018 r. Niekorzystne warunki pogodowe

spowodowały zmniejszenie zbiorów warzyw odmian wczesnych. Przyjmując, że warunki pogodowe będą w miarę korzystne latem i jesienią oraz biorąc pod uwagę wzrost powierzchni uprawy większości gatunków, można zakładać, że zbiory warzyw odmian późniejszych będą większe niż w 2018 r. Ceny skupu owoców będą wyższe od bardzo niskich po zbiorach ubiegłorocznych. Obniżyć się mogą ceny skupu warzyw gruntowych.

W sezonie 2019/20 mniejsza niż w sezonie poprzednim będzie produkcja większości przetworów owocowych, w tym głównie zagęszczonego soku

jabłkowego. Zwiększyć się może produkcja warzywnych przetworów, w tym mrożonek i wytwarzanego głównie z importowanego koncentratu pomidorowego, keczupu i sosów pomidorowych. Spadnie wolumen eksportu i wzrosną ceny owoców i ich przetworów (głównie jabłek, wiśni, śliwek oraz ich przetworów). Zwiększy się import owoców strefy umiarkowanej. Spośród produktów strefy ciepłolubnej wzrośnie import bananów, orzechów i ich przetworów. Zwiększyć się może ujemne saldo handlu owocami i ich przetworami, a obniżyć się warzywami i ich przetworami. Wzrosną ceny skupu i detaliczne owoców, a zmniejszyć się mogą ceny warzyw.

SUMMARY

According to the CSO data, the production of fruit in Poland in 2018 was higher than the year before by 61% and reached a record-breaking level of about 5.1 million tonnes. The harvest of nearly all tree fruit, including apples, dominant in the production of fruit in Poland, was record-breaking. The harvest of field vegetables decreased by 10.4% to 4.11 million tonnes and the harvest of vegetables grown under cover increased by 3.6% to 1.16 million tonnes. In 2018, the harvest of fruit increased in the majority of the EU countries, while the production of vegetables decreased in almost all Community countries. The greatest decrease was recorded in the production of onions.

As a result of the record-breaking harvest, the production of fruit preserves in the 2018/19 season increased in relation to the previous season by 45% and reached the unprecedented level of 1.3 million tonnes. Decisive was the increase in the production of concentrated apple juice, by about 170% to 465 thousand tonnes. The production of juice made of berry fruit and sour cherries increased by 70% to 55 thousand tonnes, and of frozen fruit by 16% to more than 450 thousand tonnes. The production of

other fruit preserves, i.e. jams, purees, canned products, dried products and pasteurised fruit, also increased. The production of vegetable preserves decreased from 1.36 to 1.3 million tonnes, including that of frozen vegetables from 740 to 690 thousand tonnes. The only increase was recorded in the production of ketchup, while the production of tomato concentrate remained unchanged. The total production of juices, nectars, fruit and fruit and vegetable drinks increased from 1.85 to 1.95 million tonnes. The highest was the increase in the production of apple juice, mainly NFC (Not From Concentrate) juice.

In the 2018/19 season, total revenues from the export of fruit and fruit preserves decreased when compared to the previous season by 0.5% to EUR 1,915 million, despite the increase by 28% (to 1.23 million tonnes) in the export volume of fresh fruit and by 25% (to 1.18 million tonnes) in the export of fruit preserves. This resulted from the fall in the export prices of nearly all fruit and fruit preserves. The prices of apples, sour cherries, plums and their preserves fell most. The average export prices of fresh fruit fell by 24%, of fruit preserves by 20%, to, respectively, EUR 0.47 and

1.14/kg. The rise in the prices of most products resulted in increasing, by 12% to EUR 912 million, the export value of vegetables and vegetable products. The export volume of vegetable preserves decreased from 725 to 710 thousand tonnes, and that of fresh vegetables increased from 470 to 475 thousand tonnes. Decisive was the increase, due to the high demand in the global market, in the export of onion. In the 2018/19 season, the upward trend in the export value of champignons and their preserves was maintained. The revenues from the export of those products increased when compared to the previous season from EUR 2.74 to 2.83 billion and including champignons and their preserves from EUR 3.20 to 3.31 billion. This accounted for, respectively, 11.1% and 10.9% of the export value of products of the agri-food sector.

In the 2018/19 season, the import of exotic fruit is estimated at 1.56 million tonnes, when compared to 1.59 million tonnes in the previous season. Decisive was the decrease in the import of peaches, nectarines and apricots. The import of citrus fruit, dominant in the import of fruit, remained at the level of about 500 thousand tonnes, while

purchases of most other exotic fruit, including bananas, increased. The import of temperate zone fruit decreased from 150 to 85 thousand tonnes. The import of fruit preserves decreased from 494 to 450 thousand tonnes. The import of concentrated apple juice and of peach and pineapple preserves was significantly smaller. The share of temperate zone fruit and their preserves in the total import value of fruit and fruit preserves decreased from 18% to 15%. As a result of the decreased domestic production, the import of fresh vegetables increased by 11% to 650 thousand tonnes and of vegetable preserves by 6% to 303 thousand tonnes. The total import value of fruit, vegetables and their preserves decreased from EUR 3.25 to 3.17 billion and the negative balance of trade in those products decreased from EUR 509 to 344 million. Including champignons and their preserves, the positive trade balance amounted to EUR 132 million, against the negative balance of EUR 60 million in the 2017/18 season.

The buying-in prices of almost all fruit from the 2018 harvest were much lower than from the previous year's harvest. The buying-in prices of sour cherries, plums and gooseberry fell most. In the 2018/19 season, the buying-in prices of dessert apples fell, when compared to the previous season, by 58.5% and of apples used for producing concentrated apple juice by 61%. In the last ten years, no such low level of the buying-in prices of dessert apples, plums, gooseberry and chokeberry for processing has been

recorded. The buying-in prices of pears, cherries, plums and raspberries and sour cherries for processing were lower only in 2009. The prices of industrial apples were lower in the following seasons: 2009/10, 2014/15 and 2016/17. On the other hand, the buying-in prices of almost all species of field vegetables rose, most for onion, cabbage, parsley and carrots. In 2018, the prices of tomatoes and cucumbers grown under cover fell.

It is estimated that the average retail prices of fruit and fruit preserves fell when compared to the previous season by about 11% and the prices of apples fell most. On the other hand, the prices of vegetables rose on the same scale (by 11%). The consumption of fruit and fruit preserves is estimated in the 2018/19 season at 44.6 kg *per capita* in relation to 43.7 kg *per capita*. The consumption of vegetables and vegetable preserves decreased from 58.3 to 56.4 kg *per capita*.

In the 2018/19 season, the share of direct consumption in the distribution of the fruit supply is estimated at 22% when compared to 33% in the previous season. The share of export in the distribution of the fruit supply decreased from 19 to 16% and that of processing increased from 48 to 62%. In the supply of vegetables, the share of consumption, export and processing remained at the level of, respectively, 43, 11 and 46%.

In 2019, the harvest of fruit will be lower than the record-breaking one in

the previous year. The decrease in the harvest will result from adverse weather conditions in the existing growing period (till mid-June) and the "excessive effort" of trees and shrubs in 2018. Adverse weather conditions resulted in the smaller harvest of early varieties of vegetables. Assuming that weather conditions are to be relatively favourable in the summer and autumn and taking into account the increased cultivation area of most species, we may presume that the harvest of late varieties of vegetables will be higher than in 2018. The buying-in prices of fruit will be higher than the very low prices after last year's harvest. The buying-in prices of field vegetables may fall.

In the 2019/20 season, the production of most fruit preserves, including mainly concentrated apple juice, will be smaller than in the previous season. Higher could be the production of vegetable preserves, including frozen vegetables, ketchup made mainly from imported tomato concentrate and tomato sauces. The export volume will decrease and the prices of fruit and fruit preserves (mainly apples, sour cherries, plums and their preserves) will rise. The import of temperate zone fruit will increase. Among the exotic zone products, the import of bananas, nuts and their preserves will increase. The negative balance of trade in fruit and fruit preserves may increase while the balance of trade in vegetables and vegetable products may decrease. The buying-in and retail prices of fruit will rise, while the prices of vegetables could fall.

W serii Analizy Rynkowe w najbliższym czasie ukażą się:

1. Handel zagraniczny produktami rolno-spożywczymi (50) • wrzesień 2019,
2. Rynek pasz (41) • październik 2019,
3. Rynek drobiu i jaj (56) • październik 2019,
4. Rynek zbóż (57) • październik 2019,
5. Rynek mleka (57) • październik 2019,
6. Rynek ryb (30) • październik 2019,
7. Rynek mięsa (57) • listopad 2019,
8. Rynek rzepaku (56) • listopad 2019,
9. Rynek ziemniaka (46) • listopad 2019,
10. Popyt na żywność (20) • grudzień 2019,
11. Rynek owoców i warzyw (55) • grudzień 2019.

WARUNKI PRENUMERATY I SPRZEDAŻY

Zamówienia na prenumeratę i sprzedaż wersji papierowej i na e-wydania można składać bezpośrednio na stronie <http://ierigz.waw.pl/publikacje>.

Ewentualne pytania prosimy kierować na adres e-mail: dw@ierigz.waw.pl lub kontaktując się telefonicznie – Barbara Walkiewicz, tel. 22 50 54 685 w godz. 8⁰⁰–16⁰⁰.

Prenumeratę i sprzedaż pojedynczych egzemplarzy prowadzi Dział Wydawnictw IERiGŻ-PIB, 00-002 Warszawa, ul. Świętokrzyska 20 (wejście od ul. Szkolnej 2/4), pokój numer 3.

Prenumerata roczna wersji papierowej lub elektronicznej 1 egz. (2 numery) w 2019 r. wynosi 42 zł.

Sprzedaż pojedynczych numerów z roku 2019 wynosi:

- wersja elektroniczna – 28 zł
- wersja papierowa – 35 zł.

Zamówienia na prenumeratę wraz z dowodem wpłaty prosimy przysyłać na adres:

- Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowy Instytut Badawczy, Dział Wydawnictw, ul. Świętokrzyska 20
- e-mail: dw@ierigz.waw.pl

Przedpłaty na prenumeratę należy wpłacać na konto Instytutu:
PEKAO S.A. IV O/Warszawa nr 68 1240 1053 1111 0010 1493 6433
W tytule przelewu prosimy podać tytuł analizy i jej numer.

Druk i usługi poligraficzne dostosowane do Twoich potrzeb!

Wykorzystujemy nowoczesne systemy druku cyfrowego dające wiernie odwzorowanie obrazu, pozwalające w krótkim czasie na druk czarno-białych i barwnych materiałów w najwyższej jakości.

W naszej ofercie znajdują Państwo **usługi drukarni** (wizytówki, ulotki, papiery firmowe, foldery, broszury, książki, gazetki reklamowe, plakaty, materiały szkoleniowe, nadruki na kopertach, widokówki, zaproszenia, identyfikatory, dyplomy, etykiety, naklejki) jak i cały wachlarz **usług intrologatorskich**.

Zaproponujemy indywidualną wycenę i dobór najlepszej techniki wydruku, aby otrzymany finalny produkt cechował się najlepszą jakością i atrakcyjną ceną.

Zapraszamy do korzystania z naszych usług

Dział Wydawnictw
ul. Szkolna 2/4

tel. (22) 50 54 520, (22) 50 54 430
fax (22) 50 54 636, e-mail: dw@ierigz.waw.pl

ISSN 1231-2584

Prenumerata (2 numery) w 2019 roku wynosi 42 zł;
sprzedaż (1 numer) – 28 zł (wersja elektroniczna), 35 zł (wersja drukowana).
Zamówienia z podaniem tytułu i ilości egzemplarzy prosimy kierować
do Działu Wydawnictw Instytutu Ekonomiki Rolnictwa
i Gospodarki Żywnościowej – Państwowego Instytutu Badawczego,
ul. Świętokrzyska 20, 00-002 Warszawa. Tel.: (22) 505-46-85
e-mail: dw@ierigz.waw.pl <http://www.ierigz.waw.pl>